

M.A Punjabi

Programe outcomes

- ❖ ਸਮੀਖਿਆਤਮਕ ਚਿੰਤਨ, ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ, ਸਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਵਿਭਿੰਨ ਸਰੋਕਾਰ।
- ❖ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ, ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਵਰਤਮਾਨ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਂ।
- ❖ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਪਾਸਾਰ ਅਧਿਆਪਨ, ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਅਤੇ ਟਾਈਪਿੰਗ।
- ❖ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਚਿੰਤਨ, ਸੁਹਜਾਤਮਕ ਤੇ ਨੈਤਿਕ ਸਿੱਖਿਆ।
- ❖ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਸਰਵਪੱਖੀ ਅਧਿਐਨ ਅਤੇ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਦੁਆਰਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਦੀ ਦੁਨਿਆਂ ਵਿਚ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦਾ ਮੌਕਾ।
- ❖ ਬਿਜਲਈ ਮੀਡੀਆ ਵਿਚ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਲਈ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਮੁਹਾਰਤ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਉਚੇਰੀ ਸੂਝ ਦਾ ਮਹੱਤਵ।
- ❖ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਨਾਲ ਹੋਰ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਗਿਆਨ ਲਈ ਅਨੁਵਾਦ ਦੁਭਾਸ਼ੀਏ ਵਜੋਂ ਰੁਜ਼ਗਾਰ।
- ❖ ਸੈਰ ਸਪਾਟਾ ਸੰਬੰਧੀ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਯਾਤਰੂਆਂ ਲਈ ਦੁਭਾਸ਼ੀਏ ਦੀ ਸੇਵਾ।

Programe Specific Outcome

- ❖ ਸਰਕਾਰੀ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਵਿੱਦਿਅਕ ਅਦਾਰਿਆਂ ਵਿਚ ਅਧਿਆਪਨ ਅਤੇ ਖੋਜ ਦੇ ਕਾਰਜ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਰੁਜ਼ਗਾਰ।
- ❖ ਪ੍ਰਿੰਟ ਮੀਡੀਆ ਵਿਚ ਖ਼ਬਰ, ਕਾਲਮ ਨਵੀਸੀ, ਅਨੁਵਾਦਕ ਅਤੇ ਪਰੂਫ਼ ਰੀਡੀਗ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਰੁਜ਼ਗਾਰ।
- ❖ ਬਿਜਲਈ ਮੀਡੀਆ ਵਿਚ ਬਤੌਰ ਐਂਕਰ, ਨਿਊਜ਼ ਰੀਡਰ, ਕੁਮੈਂਟੇਟਰ ਅਤੇ ਟਿੱਪਣੀਕਾਰ ਵਜੋਂ ਰੁਜ਼ਗਾਰ।
- ❖ ਗੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਸਾਹਿਤਕ-ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਅਤੇ ਕਲਾਤਮਕ ਵਰਗਾਂ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਅਵਸਰ।
- ❖ ਧਾਰਮਿਕ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਅਧਿਆਤਮਕ ਗਰੰਥਾਂ ਦੇ ਵਿਆਖਿਆਤਮਕ ਪ੍ਰਵਚਨ ਸੰਬੰਧੀ ਰੁਜ਼ਗਾਰ।

Course Outcomes

ਕੋਰਸ ਦਾ ਨਾਮ : ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਵਿ

ਕਲਾਸ : ਐਮ.ਏ ਪੰਜਾਬੀ

ਸਮੇਸਟਰ : ਪਹਿਲਾ

ਕੋਰਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ :

ਇਸ ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਵਿ ਸੰਬੰਧੀ ਗਿਆਨ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਕੋਰਸ ਵਿਚ ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਵਿ ਦਾ ਕਾਵਿ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਪਰਿਪੇਖ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਵਿ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਸੰਬੰਧੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਕੋਰਸ ਵਿਚ ਆਸਾ ਦੀ ਵਾਰ, ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ, ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਸੰਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਹੈ।

Course outcomes:

ਇਸ ਕੋਰਸ ਨਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ:

- ਇਸ ਕੋਰਸ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਵਿ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋ ਜਾਣਗੇ।
- ਇਸ ਕੋਰਸ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਗੁਰਮਤਿ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਭਾਰਤੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਦੇਣ ਬਾਰੇ ਸਮਝ ਸਕਣਗੇ।
- ਇਸ ਕੋਰਸ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਸਾ ਦੀ ਵਾਰ, ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਮਝ ਸਕਣਗੇ।
- ਸਮੁੱਚੇ ਕੋਰਸ ਤੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਗੁਰਮਤਿ ਸਾਹਿਤ ਪੜ੍ਹਨ ਅਤੇ ਅਧਿਐਨ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾਤਮਿਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਵਿਕਸਿਤ ਹੋਵੇਗੀ।

ਬੌਧਿਕ ਹੁਨਰ:

1. ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਵਿ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਗੇ।
2. ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਵਿ ਦੀ ਭਾਰਤੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਦੇਣ ਬਾਰੇ ਸਮਝ ਸਕਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਜਾਣਗੇ।
3. ਇਸ ਕੋਰਸ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਸਾ ਦੀ ਵਾਰ, ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋ ਜਾਣਗੇ।

ਵਿਹਾਰਕ ਹੁਨਰ (Practical skill):

- ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਵਿ ਦੇ ਕਾਵਿ ਸ਼ਾਸਤਰ ਨੂੰ ਪੀ.ਪੀ.ਟੀ ਰਾਹੀਂ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

- ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਵਿਚਿੰਤਨ ਸੰਬੰਧੀ ਰੁਚੀ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਲੇਬਸ ਸੰਬੰਧੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਕੇ ਲਿਖਤ ਕਾਰਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।
- ਸਮੂਹਿਕ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਖੋਜ -ਪੱਤਰਲਿਖਣਦੀਰੁਚੀ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਵਿਵਹਾਰਿਕ ਪੱਧਰ ਤੇ ਵਰਤਣ ਦਾ ਹੁਨਰ:

1. ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਵਿ ਸੰਬੰਧੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਮਝਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ।
2. ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਸਿਰਜਨਾਤਮਕ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਵਿਕਸਿਤ ਅਤੇ ਪਰਿਪੱਕ ਹੋਣਗੀਆਂ।
3. ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇ ਉੱਪਰ ਖੋਜ-ਪੱਤਰ ਲਿਖਣ ਦੇ ਕਾਬਿਲ ਹੋਣਗੇ।

ਪੇਪਰ ਦਾ ਨਾਮ: ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਫੀ ਕਾਵਿ

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ: ਐਮ.ਏ ਪੰਜਾਬੀ

ਸਮੈਸਟਰ: ਪਹਿਲਾ

ਕੋਰਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼:

ਇਸ ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸੂਫੀ ਕਾਵਿ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਫੀ ਕਾਵਿ ਸੰਬੰਧੀ ਗਿਆਨ ਦੇਣਾ ਹੈ।

ਇਸ ਕੋਰਸ ਨਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ:

1. ਇਸ ਕੋਰਸ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਿੱਸਾ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਗੇ।
2. ਇਸ ਕੋਰਸ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਲੋਕ ਸ਼ੇਖ ਫਰੀਦ, ਕਾਫੀਆਂ ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ ਅਤੇ ਕਾਫੀਅਓ ਬੁੱਲੇਸ਼ਾਹ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਗੇ।
3. ਸਮੁੱਚੇ ਕੋਰਸ ਤੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਆਲੋਚਨਾਤਮਿਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਵਿਕਸਿਤ ਹੋਵੇਗੀ।

ਬੌਧਿਕ ਹੁਨਰ:

- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸੂਫੀ ਪਦ ਦੀ ਵਿਉਤਪਤੀ ਤੇ ਭਾਵਾਰਥ ਜਾਣਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਫੀ ਕਾਵਿ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਗੇ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਲੋਕ ਸ਼ੇਖ ਫਰੀਦ , ਕਾਫੀਆਂ ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ ਅਤੇ ਕਾਫੀਅ ਬੁੱਲੇਸ਼ਾਹ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰ ਸਕਣਗੇ।

ਵਿਹਾਰਕ ਹੁਨਰ(Practical skill):

4. ਕਿੱਸਾ ਕਾਵਿ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਨੂੰ ਪੀ.ਪੀ.ਟੀ ਰਾਹੀਂ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।
5. ਸਾਹਿਤ ਖੋਜ ਸੰਬੰਧੀ ਰੁਚੀ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।
6. ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਲੇਬਸ ਸੰਬੰਧੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਕੇ ਲਿਖਤ ਕਾਰਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।
7. ਸਮੂਹਿਕ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਰਾਹੀਂ ਸਲੋਕ ਸ਼ੇਖ ਫਰੀਦ, ਕਾਫੀਆਂ ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ ਅਤੇ ਕਾਫੀਆਂ ਬੁੱਲੇਸ਼ਾਹ ਬਾਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਰੁਚੀ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਵਿਵਹਾਰਿਕ ਪੱਧਰ ਤੇ ਵਰਤਣ ਦਾ ਹੁਨਰ:

- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸੂਫੀ ਕਾਵਿ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਮਝਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਸਿਰਜਨਾਤਮਕ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਵਿਕਸਿਤ ਅਤੇ ਪਰਿਪੱਕ ਹੋਣਗੀਆਂ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਲੋਕ ਸ਼ੇਖ ਫਰੀਦ , ਕਾਫੀਆਂ ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ ਅਤੇ ਕਾਫੀਆਂ ਬੁੱਲੇਸ਼ਾਹ ਉੱਪਰ ਖੋਜ-ਪੱਤਰ ਲਿਖਣ ਦੇ ਕਾਬਿਲ ਹੋਣਗੇ।

ਕੋਰਸ ਦਾ ਨਾਮ: ਸਾਹਿਤ ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਕਾਵਿ ਸ਼ਾਸਤਰ

ਕਲਾਸ: ਐਮ.ਏ ਪੰਜਾਬੀ

ਸਮੈਸਟਰ: ਪਹਿਲਾ

ਕੋਰਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼:

ਇਸ ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਤੇ ਪ੍ਰਕਾਰਜ ਸੰਬੰਧੀ ਗਿਆਨ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਸਾਹਿਤ ਆਲੋਚਨਾ, ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਬਾਰੇ ਗਿਆਨ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਅਰਸਤੂ ਦੇ ਅਨੁਕਰਣ ਅਤੇ ਵਿਰੋਚਨ ਸਿਧਾਂਤ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਰਹੱਸਵਾਦ, ਯਥਾਰਥਵਾਦ, ਰੂਸੀ ਰੂਪਵਾਦ ਅਤੇ ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਬਾਰੇ ਸਿਧਾਂਤਕ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਹਾਰਕ ਆਲੋਚਨਾ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਕਾਵਿ ਸ਼ਾਸਤਰ ਬਾਰੇ ਗਿਆਨ ਦੇਣਾ ਹੈ।

Course outcomes:-

ਇਸ ਕੋਰਸ ਨਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ:

- ਇਸ ਕੋਰਸ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਗੇ।
- ਸਾਹਿਤ ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਕਾਵਿ ਸ਼ਾਸਤਰ ਬਾਰੇ ਜਾਣ ਸਕਣਗੇ।

ਵਿਹਾਰਕ ਹੁਨਰ(Practical skill):

4. ਕਿੱਸਾ ਕਾਵਿ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਨੂੰ ਪੀ.ਪੀ.ਟੀ ਰਾਹੀਂ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।
5. ਸਾਹਿਤ ਖੋਜ ਸੰਬੰਧੀ ਰੁਚੀ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।
6. ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਲੇਬਸ ਸੰਬੰਧੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਕੇ ਲਿਖਤ ਕਾਰਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।
7. ਸਮੂਹਿਕ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਰਾਹੀਂ ਸਲੋਕ ਸ਼ੇਖ ਫਰੀਦ, ਕਾਫੀਆਂ ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ ਅਤੇ ਕਾਫੀਆਂ ਬੁੱਲੇਸ਼ਾਹ ਬਾਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਰੁਚੀ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਵਿਵਹਾਰਿਕ ਪੱਧਰ ਤੇ ਵਰਤਣ ਦਾ ਹੁਨਰ:

- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸੂਫੀ ਕਾਵਿ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਮਝਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਸਿਰਜਨਾਤਮਕ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਵਿਕਸਿਤ ਅਤੇ ਪਰਿਪੱਕ ਹੋਣਗੀਆਂ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਲੋਕ ਸ਼ੇਖ ਫਰੀਦ , ਕਾਫੀਆਂ ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ ਅਤੇ ਕਾਫੀਆਂ ਬੁੱਲੇਸ਼ਾਹ ਉੱਪਰ ਖੋਜ-ਪੱਤਰ ਲਿਖਣ ਦੇ ਕਾਬਿਲ ਹੋਣਗੇ।

ਕੋਰਸ ਦਾ ਨਾਮ: ਸਾਹਿਤ ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਕਾਵਿ ਸ਼ਾਸਤਰ

ਕਲਾਸ: ਐਮ.ਏ ਪੰਜਾਬੀ

ਸਮੇਸਟਰ:ਪਹਿਲਾ

ਕੋਰਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼:

ਇਸ ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਤੇ ਪ੍ਰਕਾਰਜ ਸੰਬੰਧੀ ਗਿਆਨ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਸਾਹਿਤ ਆਲੋਚਨਾ, ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਬਾਰੇ ਗਿਆਨ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਅਰਸਤੂ ਦੇ ਅਨੁਕਰਣ ਅਤੇ ਵਿਰੋਚਨ ਸਿਧਾਂਤ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਰਹੱਸਵਾਦ, ਯਥਾਰਥਵਾਦ, ਰੂਸੀ ਰੂਪਵਾਦ ਅਤੇ ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਬਾਰੇ ਸਿਧਾਂਤਕ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਹਾਰਕ ਆਲੋਚਨਾ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਕਾਵਿ ਸ਼ਾਸਤਰ ਬਾਰੇ ਗਿਆਨ ਦੇਣਾ ਹੈ।

ਕਲਾਸ:

ਐੱਮ.ਏ. ਪੰਜਾਬੀ ਸਮੇਸਟਰ ਪਹਿਲਾ

ਪਰਚਾ ਚੌਥਾ :

ਲੋਕਧਾਰਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕਧਾਰਾ

ਕੋਰਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ : ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਲੋਕਧਾਰਾ ਬਾਰੇ ਗਿਆਨ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣਾ। ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕਧਾਰਾ ਦੀ ਦੂਸਰੇ ਸਭਿਆਚਾਰਾਂ ਦੀ ਲੋਕਧਾਰਾ ਨਾਲ ਸਾਂਝ, ਵਖਰੇਵੇ ਅਤੇ ਉੱਤਮਤਾ ਸੰਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣੀ। ਸਮਾਜ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਤੇ ਲੋਕਧਾਰਾ ਦੀ ਆਪਸੀ ਸਾਂਝ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ, ਲੋਕਧਾਰਾ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਸਥਾਨ, ਲੱਛਣ ਆਦਿ ਬਾਰੇ ਵਿਸਤਰਿਤ ਚਰਚਾ ਕਰਨੀ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਬੌਧਿਕ, ਵਿਦਿਅਕ ਅਤੇ ਸਰਵ-ਪੱਖੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਨੂੰ ਨਿਖਾਰਨਾ ਤੇ ਉਭਾਰਨਾ। ਵਿਦਿਆ ਦਾ ਮਕਸਦ ਸਮਝਾਉਣਾ ਚੰਗੀਆਂ ਸਾਹਿਤਕ ਕਿਰਤਾਂ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਚੰਗੀ ਜੀਵਨ-ਜਾਂਚ ਸਿਖ ਸਕਣ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਜਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨਿਭਾਉਣ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੋ ਜਾਣ।

ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ :

- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਬੌਧਿਕ ਪੱਧਰ ਤੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਗੇ।
- ਸੈਮੀਨਾਰ ਲੈਕਚਰ ਵਿਚ ਬੱਚਿਆਂ ਤੋਂ ਸੈਮੀਨਾਰ ਲੈਣਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਲਾਇਬਰੇਰੀ ਅਤੇ ਪੁਸਤਕਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਜਗਿਆਸਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨੀ।
- ਸਹਾਇਕ ਮਿਆਰੀ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦਾ ਬਿਉਰਾ ਦੇਣਾ।
- ਕਿਰਤ ਦੇ ਸਰਬ-ਪੱਖੀ ਪ੍ਰਸੰਗਾਂ ਉੱਪਰ ਵਿਚਾਰ-ਚਰਚਾ ਕਰਵਾਉਣੀ।

ਬੌਧਿਕ ਹੁਨਰ:

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਸਮਾਜਿਕ ਸਮਝ ਵਧੇਗੀ।
- ਅਸਲੀਅਤ ਤੋਂ ਵਾਕਿਫ ਹੋ ਸਕਣਗੇ।
- ਲੋਕਧਾਰਾ ਦੇ ਸਰਵਪੱਖੀ ਪਸਾਰਾ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਣਗੇ।
- ਆਧੁਨਿਕਤਾ ਅਤੇ ਪੁਰਾਤਨਤਾ ਦੇ ਪੱਖਾਂ ਨੂੰ ਘੋਖਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ।

ਅਮਲੀ ਹੁਨਰ (Practical skill) :

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਆਪਸੀ ਵਿਚਾਰ-ਚਰਚਾ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੋਂ ਲਿਖਤੀ ਅਤੇ ਮੌਖਿਕ ਟੈਸਟ ਲੈਣੇ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੋਂ ਖੁਦ ਨੋਟਿਸ ਤਿਆਰ ਕਰਵਾਉਣੇ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸੈਮੀਨਾਰ, ਕਾਨਫਰੰਸ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਭਾਸ਼ਣਾਂ ਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਸਮਝਾਉਣੀ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਕਰਵਾਉਣੀ।
- ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ. ਅਤੇ ਹੋਰ ਟੈਸਟਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣੀ ਅਤੇ ਤਿਆਰੀ ਕਰਵਾਉਣੀ।
- ਵਿਦਿਆ ਦੇ ਸਹੀ ਅਰਥ ਸਮਝਾਉਣੇ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਆਤਮ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।
- ਚਲੰਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਅਤੇ ਹਲਾਤਾਂ ਉਪਰ ਵਿਚਾਰ-ਚਰਚਾ ਕਰਨੀ।

ਕੋਰਸ ਦਾ ਨਾਮ: ਐਮ.ਏ. ਪੰਜਾਬੀ

ਪਰਚਾ: ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਭਾਰਤੀ ਸਾਹਿਤ: ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਵਿਹਾਰ

ਸਮੇਸਟਰ: ਪਹਿਲਾ

Course Outcomes:

ਕੋਰਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ : ਇਸ ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਹੋਰਨਾਂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੇ ਸਾਹਿਤ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਣ ਦੀ ਰੁਚੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ। ਬਾਕੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੇ ਸਾਹਿਤ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਨਾਲ ਤੁਲਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਨਰ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨਾ।

ਕੋਰਸ ਨਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ :

- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਤਕਨੀਕੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਗੇ।

- ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਸਾਹਿਤ ਵਰਤਮਾਨ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਅਹਿਮ ਰੋਲ ਨਿਭਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਜਰੀਏ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹਰ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਕਾਰਜ ਸਫਲਤਾ ਪੂਰਵਕ ਕਰ ਸਕਣਗੇ।
- ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਬਹੁਪੱਖੀ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਖੁਦ ਨੂੰ ਹਰ ਪੱਖੋਂ ਸਮਰੱਥ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਬੌਧਿਕ ਹੁਨਰ:

1. ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਬੌਧਿਕ ਵਿਕਾਸ ਹੋਵੇਗਾ।
2. ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਜਰੀਏ ਉਹ ਬਾਕੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੇ ਸਾਹਿਤ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਣਗੇ ਅਤੇ ਸਮਝਣਗੇ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਇਸ ਦੀ ਸੁਚੱਜੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਣਗੇ।
3. ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਜਰੀਏ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਗਿਆਨ ਸ੍ਰੋਤਾਂ ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਹੋਰ ਵਿਸ਼ਾਲ ਹੋਵੇਗਾ।

ਅਮਲੀ ਹੁਨਰ (Practical skill) :

1. ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਜਰੀਏ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਲਾਗੂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।
2. ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਅਧਿਐਨ ਦਾ ਗਿਆਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਬਹੁਪੱਖੀ ਸਖਸ਼ੀਅਤ ਨੂੰ ਉਘੇੜਣ ਤੇ ਨਿਖਾਰਨ ਵਿਚ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਵੇਗਾ।

ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਵਿਹਾਰਿਕ ਪੱਧਰ ਤੇ ਵਰਤਣ ਦਾ ਹੁਨਰ:

ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਅਧਿਐਨ ਅਜੋਕੇ ਯੁੱਗ ਦੀ ਮੰਗ ਹੈ। ਅੱਜ ਦਾ ਸਮਾਜ ਪੂੰਜੀਵਾਦੀ ਸੋਚ ਰੱਖਣ ਕਰਕੇ ਵਿਸ਼ਵ ਇੱਕ ਮੰਡੀ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ ਅਤੇ

ਕੋਰਸ ਦਾ ਨਾਮ: ਭਗਤਬਾਣੀ

ਕਲਾਸ: ਐਮ.ਏ ਪੰਜਾਬੀ

ਸਮੇਸਟਰ: ਦੂਜਾ

ਕੋਰਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼:

ਇਸ ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਭਗਤਬਾਣੀ ਸੰਬੰਧੀ ਗਿਆਨ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਕੋਰਸ ਵਿਚ ਕਾਵਿ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਕਾਵਿ, ਭਗਤੀ ਸਾਹਿਤ, ਭਗਤੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਭਾਰਤੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਦੇਣ ਸੰਬੰਧੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਕੋਰਸ ਵਿਚ ਭਗਤ ਨਾਮ ਦੇਵ, ਭਗਤ ਕਬੀਰ ਅਤੇ ਭਗਤ ਨਾਮ ਦੇਵ ਦੇ ਜੀਵਨ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਦਰਸ਼ਨ ਸੰਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਹੈ।

Course outcomes:

ਇਸ ਕੋਰਸ ਨਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ:

- ਇਸ ਕੋਰਸ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਭਗਤਬਾਣੀ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋ ਜਾਣਗੇ।
- ਇਸ ਕੋਰਸ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਭਗਤੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਭਾਰਤੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਦੇਣ ਬਾਰੇ ਸਮਝ ਸਕਣਗੇ।
- ਇਸ ਕੋਰਸ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਭਗਤ ਕਬੀਰ, ਭਗਤ ਨਾਮ ਦੇਵ ਅਤੇ ਭਗਤ ਰਵੀਦਾਸ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਮਝ ਸਕਣਗੇ।
- ਸਮੁੱਚੇ ਕੋਰਸ ਤੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਭਗਤ ਬਾਣੀ ਪੜ੍ਹਨ ਅਤੇ ਅਧਿਐਨ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾਤਮਿਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਵਿਕਸਿਤ ਹੋਵੇਗੀ।

ਬੌਧਿਕ ਹੁਨਰ:

- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਭਗਤਬਾਣੀ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਗੇ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਭਗਤੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਭਾਰਤੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਦੇਣ ਬਾਰੇ ਸਮਝ ਸਕਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਜਾਣਗੇ।
- ਇਸ ਕੋਰਸ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਭਗਤ ਕਬੀਰ, ਭਗਤ ਨਾਮ ਦੇਵ ਅਤੇ ਭਗਤ ਰਵੀਦਾਸ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋ ਜਾਣਗੇ।

ਵਿਹਾਰਕ ਹੁਨਰ (Practical skill):

1. ਕਾਵਿਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕਕਾਵਿ ਨੂੰ ਪੀ.ਪੀ.ਟੀ ਰਾਹੀਂ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।
2. ਭਗਤਬਾਣੀਚਿੰਤਨ ਸੰਬੰਧੀ ਰੁਚੀ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।
3. ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਲੇਬਸ ਸੰਬੰਧੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਕੇ ਲਿਖਤ ਕਾਰਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।
4. ਸਮੂਹਿਕ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਖੋਜ -ਪੱਤਰਲਿਖਣਦੀਰੁਚੀ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਵਿਵਹਾਰਿਕ ਪੱਧਰ ਤੇ ਵਰਤਣ ਦਾ ਹੁਨਰ:

1. ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਭਗਤਬਾਣੀਸੰਬੰਧੀਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਮਝਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ।
2. ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਸਿਰਜਨਾਤਮਕ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਵਿਕਸਿਤ ਅਤੇ ਪਰਿਪੱਕ ਹੋਣਗੀਆਂ।
3. ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇ ਉੱਪਰ ਖੋਜ-ਪੱਤਰ ਲਿਖਣ ਦੇ ਕਾਬਿਲ ਹੋਣਗੇ।

ਪੇਪਰ ਦਾ ਨਾਮ: ਕਿੱਸਾ ਕਾਵਿ

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ: ਐਮ.ਏ ਪੰਜਾਬੀ

ਸਮੈਸਟਰ: ਦੂਜਾ

ਕੋਰਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼:

ਇਸ ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿੱਸਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਕਿੱਸਾ ਕਾਵਿ ਸੰਬੰਧੀ ਗਿਆਨ ਦੇਣਾ ਹੈ।

ਇਸ ਕੋਰਸ ਨਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ:

4. ਇਸ ਕੋਰਸ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਿੱਸਾ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਗੇ।
5. ਇਸ ਕੋਰਸ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਾਰਸ ਦੀ ਹੀਰ, ਚੰਡੀ ਦੀ ਵਾਰ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਗੇ।
6. ਸਮੁੱਚੇ ਕੋਰਸ ਤੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਆਲੋਚਨਾਤਮਿਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਵਿਕਸਿਤ ਹੋਵੇਗੀ।

ਬੌਧਿਕ ਹੁਨਰ:

- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਿੱਸਾ ਪਦ ਦੀ ਵਿਉਤਪਤੀ ਤੇ ਭਾਵਾਰਥ ਜਾਣਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਿੱਸਾ ਕਾਵਿ ਅਤੇ ਬੀਰ ਕਾਵਿ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਗੇ।

- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਾਰਸ ਦੀ ਹੀਰ , ਚੰਡੀ ਦੀ ਵਾਰ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰ ਸਕਣਗੇ।

ਵਿਹਾਰਕ ਹਨਰ(Practical skill):

11. ਕਿੱਸਾ ਕਾਵਿ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਨੂੰ ਪੀ.ਪੀ.ਟੀ ਰਾਹੀਂ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।
12. ਸਾਹਿਤ ਖੋਜ ਸੰਬੰਧੀ ਰੁਚੀ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।
13. ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਲੇਬਸ ਸੰਬੰਧੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਕੇ ਲਿਖਤ ਕਾਰਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।
14. ਸਮੂਹਿਕ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਰਾਹੀਂ ਕਿੱਸਾ ਕਾਵਿ ਅਤੇ ਬੀਰ ਕਾਵਿ ਬਾਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਰੁਚੀ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਵਿਵਹਾਰਿਕ ਪੱਧਰ ਤੇ ਵਰਤਣ ਦਾ ਹੁਨਰ:

- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਿੱਸਾ ਕਾਵਿ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਮਝਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਸਿਰਜਨਾਤਮਕ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਵਿਕਸਿਤ ਅਤੇ ਪਰਿਪੱਕ ਹੋਣਗੀਆਂ।
- ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇ ਉੱਪਰ ਖੋਜ-ਪੱਤਰ ਲਿਖਣ ਦੇ ਕਾਬਿਲ ਹੋਣਗੇ।

ਕੋਰਸ ਦਾ ਨਾਮ: ਖੋਜ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਆਲੋਚਨਾ

ਕਲਾਸ: ਐਮ.ਏ ਪੰਜਾਬੀ

ਸਮੈਸਟਰ: ਦੂਜਾ

ਕੋਰਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼:

ਇਸ ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਖੋਜ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਆਲੋਚਨਾ ਸੰਬੰਧੀ ਗਿਆਨ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਖੋਜ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਆਲੋਚਨਾ ਦੇ ਸਰੂਪ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਬਾਰੇ ਗਿਆਨ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਪੰਜਾਬੀ ਆਲੋਚਨਾ ਦਾ ਆਰੰਭ ਅਤੇ ਨਵੀਨ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ , ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ ਆਲੋਚਨਾ , ਸੰਰਚਨਾਵਾਦੀ ਆਲੋਚਨਾ , ਰੂਪਵਾਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਪ੍ਰਗਤੀਵਾਦੀ -ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ ਆਲੋਚਨਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਰੂਪਵਾਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਆਲੋਚਨਾ ਦੇ ਵਰਤਮਾਨ ਰੁਝਾਨਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣਾ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਆਲੋਚਕ ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ, ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ, ਅਤਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਜੋਗਿੰਦਰ ਰਾਹੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਚੋਣਵੇਂ ਅਧਿਐਨ ਕਾਰਜ ਬਾਰੇ ਗਿਆਨ ਦੇਣਾ ਹੈ।

Course outcomes:

ਇਸ ਕੋਰਸ ਨਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ:

- ਇਸ ਕੋਰਸ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਖੋਜ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਗੇ।
- ਖੋਜ ਅਤੇ ਖੋਜ ਵਿਧੀ, ਖੋਜ ਸੰਦਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣ ਸਕਣਗੇ।
- ਇਸ ਕੋਰਸ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਲੋਚਨਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਆਲੋਚਨਾ ਬਾਰੇ ਸਮਝਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਗੇ।
- ਸਮੁੱਚੇ ਕੋਰਸ ਤੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਖੋਜ ਅਤੇ ਆਲੋਚਨਾਤਮਿਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਵਿਕਸਿਤ ਹੋਵੇਗੀ।

ਬੌਧਿਕ ਹਨਰ:

- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਖੋਜ ਪਦ ਦੀ ਵਿਉਂਤਪਤੀ ਤੇ ਭਾਵਾਰਥ ਜਾਣਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਖੋਜ ਦੇ ਆਰੰਭ ਅਤੇ ਨਵੀਨ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਬਲ ਹੋ ਜਾਣਗੇ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ ਆਲੋਚਨਾ, ਰੂਪਵਾਦੀ ਆਲੋਚਨਾ, ਵਿਹਾਰਿਕ ਆਲੋਚਨਾ ਅਤੇ ਸੰਰਚਨਾਵਾਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਦੀਆਂ ਮਦਾਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰ ਸਕਣਗੇ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ, ਅਤਰ ਸਿੰਘ, ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਾਹੀਂ ਦੀਆਂ ਆਲੋਚਨਾਤਮਿਕ ਜੁਗਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਖੇੜਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ।

ਵਿਹਾਰਕ ਹਨਰ(Practical skill):

5. ਖੋਜ ਪਦ ਅਤੇ ਖੋਜ ਵਿਧੀ ਨੂੰ ਪੀ.ਪੀ.ਟੀ ਰਾਹੀਂ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।
6. ਸਾਹਿਤ ਖੋਜ ਸੰਬੰਧੀ ਰੁਚੀ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।
7. ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਲੇਬਸ ਸੰਬੰਧੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਕੇ ਲਿਖਤ ਕਾਰਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।
8. ਸਮੂਹਿਕ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਰਾਹੀਂ ਆਲੋਚਨਾ ਬਾਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਰੁਚੀ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਵਿਵਹਾਰਿਕ ਪੱਧਰ ਤੇ ਵਰਤਣ ਦਾ ਹਨਰ:

4. ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਖੋਜ ਅਤੇ ਖੋਜ ਵਿਧੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਮਝਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ।
5. ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਸਿਰਜਨਾਤਮਕ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਵਿਕਸਿਤ ਅਤੇ ਪਰਿਪੱਕ ਹੋਣਗੀਆਂ।
6. ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇ ਉੱਪਰ ਖੋਜ-ਪੱਤਰ ਲਿਖਣ ਦੇ ਕਾਬਲ ਹੋਣਗੇ।

ਕਲਾਸ: ਐੱਮ.ਏ. ਪੰਜਾਬੀ ਸਮੈਸਟਰ ਦੂਜਾ

ਪਰਚਾ ਨੈਵਾਂ : ਸਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ

ਕੋਰਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ : ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਭਿਆਚਾਰ ਬਾਰੇ ਗਿਆਨ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣਾ। ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਦੂਸਰੇ ਸਭਿਆਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝ, ਵਖਰੇਵੇ ਅਤੇ ਉੱਤਮਤਾ ਸੰਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣੀ। ਸਮਾਜ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਆਪਸੀ ਸਾਂਝ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ, ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਸਥਾਨ, ਲੱਛਣ ਆਦਿ ਬਾਰੇ ਵਿਸਤਰਿਤ ਚਰਚਾ ਕਰਨੀ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਬੌਧਿਕ, ਵਿਦਿਅਕ ਅਤੇ ਸਰਵ-ਪੱਖੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਨੂੰ ਨਿਖਾਰਨਾ ਤੇ ਉਭਾਰਨਾ। ਵਿਦਿਆ ਦਾ ਮਕਸਦ ਸਮਝਾਉਣਾ ਚੰਗੀਆਂ ਸਾਹਿਤਕ ਕਿਰਤਾਂ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਚੰਗੀ ਜੀਵਨ-ਜਾਂਚ ਸਿਖ ਸਕਣ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਜਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨਿਭਾਉਣ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੋ ਸਕਣ।

ਅਧਿਆਪਨ ਦੇ ਢੰਗ:

1. ਲੈਕਚਰ : ਇੱਕ ਹਫ਼ਤੇ ਵਿਚ ਛੇ
2. ਸੈਮੀਨਾਰ : ਇੱਕ ਹਫ਼ਤੇ ਵਿਚ ਦੋ
3. ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਕੋਲੋਂ ਪਰਚਾ ਲਿਖਵਾਉਣਾ:- ਇਸ ਕਾਰਜ ਲਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਤਾਬਾਂ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਰਚੇ ਲਿਖਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ।
4. ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਬੋਲਣ/ਸਮਝਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ।
5. ਸਹਾਇਕ ਸਮੱਗਰੀ ਵਿਚ ਬੋਰਡ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਚਾਰਟ ਵੀ ਵਰਤੇ ਜਾਣਗੇ।
6. ਕਿਰਤ ਦੇ ਪ੍ਰਸੰਗਾਂ ਨੂੰ ਚਲੰਤ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਮਝਾਉਣਾ।
7. ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰਸ਼ਨੋਤਰੀ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਰਚਾਉਣਾ।
8. ਵਿਚਾਰ-ਚਰਚਾ ਵਿਚ ਸਮੂਹ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਕਰਵਾਉਣੀ।

9. ਸਹਾਇਕ ਈ.ਰੀਸੋਰਸ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣੇ।

ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ :

- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਬੌਧਿਕ ਪੱਧਰ ਤੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਗੇ।
- ਸੈਮੀਨਾਰ ਲੈਕਚਰ ਵਿਚ ਬੱਚਿਆਂ ਤੋਂ ਸੈਮੀਨਾਰ ਲੈਣਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਲਾਇਬਰੇਰੀ ਅਤੇ ਪੁਸਤਕਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਜਗਿਆਸਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨੀ।
- ਸਹਾਇਕ ਮਿਆਰੀ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦਾ ਬਿਉਰਾ ਦੇਣਾ।
- ਕਿਰਤ ਦੇ ਸਰਬ-ਪੱਖੀ ਪ੍ਰਸੰਗਾਂ ਉੱਪਰ ਵਿਚਾਰ-ਚਰਚਾ ਕਰਵਾਉਣੀ।

ਬੌਧਿਕ ਹੁਨਰ:

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਸਮਾਜਿਕ ਸਮਝ ਵਧੇਗੀ।
- ਅਸਲੀਅਤ ਤੋਂ ਵਾਕਿਫ ਹੋ ਸਕਣਗੇ।
- ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਸਰਵਪੱਖੀ ਪਸਾਰਾ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਣਗੇ।
- ਆਧੁਨਿਕਤਾ ਅਤੇ ਪੁਰਾਤਨਤਾ ਦੇ ਪੱਖਾਂ ਨੂੰ ਘੋਖਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ।

ਅਮਲੀ ਹੁਨਰ (Practical skill) :

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਆਪਸੀ ਵਿਚਾਰ-ਚਰਚਾ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੋਂ ਲਿਖਤੀ ਅਤੇ ਮੌਖਿਕ ਟੈਸਟ ਲੈਣੇ।
- ਗਾਇਡਾਂ ਵਗੈਰਾ ਦੇ ਦੁਸ਼ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸਮਝਾ ਕੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੋਂ ਖੁਦ ਨੋਟਿਸ ਤਿਆਰ ਕਰਵਾਉਣੇ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸੈਮੀਨਾਰ, ਕਾਨਫਰੰਸ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਭਾਸ਼ਣਾਂ ਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਸਮਝਾਉਣੀ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਕਰਵਾਉਣੀ।
- ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ. ਅਤੇ ਹੋਰ ਟੈਸਟਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣੀ ਅਤੇ ਤਿਆਰੀ ਕਰਵਾਉਣੀ।
- ਵਿਦਿਆ ਦੇ ਸਹੀ ਅਰਥ ਸਮਝਾਉਣੇ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਆਤਮ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।
- ਚਲੰਤ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਹਲਾਤਾਂ ਉੱਪਰ ਵਿਚਾਰ-ਚਰਚਾ ਕਰਨੀ।

ਕੋਰਸ ਦਾ ਨਾਮ: ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ: ਐਮ.ਏ. ਪੰਜਾਬੀ

ਸਮੇਸਟਰ: ਦੂਜਾ

ਕੋਰਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ : ਇਸ ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾਹਿਤਕ ਗਿਆਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਤਕਨੀਕੀ ਗਿਆਨ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕੰਪਿਊਟਰ ਅਤੇ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ, ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਵਰਤੋਂ ਸੰਬੰਧੀ ਗਿਆਨ ਦੇਣਾ ਹੈ।

ਕੋਰਸ ਵਿਚਲੀ ਵਿਸ਼ੈ-ਸੂਚੀ : ਚੌਥੇ ਸਮੇਸਟਰ ਵਿਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਲੇਬਸ ਅਨੁਸਾਰ ਕੰਪਿਊਟਰ ਸੰਬੰਧੀ ਮੁਢਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਫੌਂਟ, ਤਕਨਾਲੋਜੀ, ਕੀ-ਬੋਰਡ ਲੇਆਉਟ, ਕੰਪਿਊਟਰੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ, ਈ-ਪੁਸਤਕਾਂ, ਈ-ਅਖਬਾਰਾਂ, ਵਿਕੀਪੀਡਿਆ, ਆਨਲਾਈਨ ਸ਼ਬਦ ਕੋਸ਼, ਪੰਜਾਬੀ ਪੀਡਿਆ ਆਦਿ ਸੰਬੰਧੀ ਪੜ੍ਹਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਦੀ ਵਿਸਥਾਰਿਤ ਜਾਣਕਾਰੀ : ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਵੈੱਬਸਾਈਟ www.gndu.ac.in ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਹੈ।

ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਦੇ ਤਰੀਕੇ/ਢੰਗ :

10. ਲੈਕਚਰ : ਇੱਕ ਹਫ਼ਤੇ ਵਿਚ ਛੇ

11. ਸੈਮੀਨਾਰ : ਇੱਕ ਹਫ਼ਤੇ ਵਿਚ ਦੋ
12. ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਕੋਲੋਂ ਪਰਚਾ ਲਿਖਵਾਉਣਾ:- ਇਸ ਕਾਰਜ ਲਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਤਾਬਾਂ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਰਚੇ ਲਿਖਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ।
13. ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ
14. ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਬੋਲਣ/ਸਮਝਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ।
15. ਸਹਾਇਕ ਸਮੱਗਰੀ ਵਿਚ ਬੋਰਡ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਚਾਰਟ ਵੀ ਵਰਤੇ ਜਾਣਗੇ।

ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ :

- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਤਕਨੀਕੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਗੇ।
- ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਰਤਮਾਨ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਹਰ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਅਹਿਮ ਰੋਲ ਨਿਭਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਜਰੀਏ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹਰ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਕਾਰਜ ਸਫਲਤਾ ਪੂਰਵਕ ਕਰ ਸਕਣਗੇ।
- ਵਰਤਮਾਨ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਇੰਟਰਨੈਟ ਸਭ ਤੋਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਗਿਆਨ ਦਾ ਸ੍ਰੋਤ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਬਹੁਪੱਖੀ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਖੁਦ ਨੂੰ ਹਰ ਪੱਖੋਂ ਸਮਰੱਥ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।
- ਕੰਪਿਊਟਰ ਅਤੇ ਇੰਟਰਨੈਟ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅੰਤਰ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਤੇ ਸਰਵ-ਪੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਿਸ਼ਾਲ ਕਰ ਸਕਣਗੇ।
- ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਕਾਰ-ਵਿਹਾਰ ਵਿਚ ਤੇਜ਼ੀ ਆਵੇਗੀ।

ਬੌਧਿਕ ਹੁਨਰ:

4. ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਤਕਨੀਕੀ ਪੱਖ ਤੋਂ ਬੌਧਿਕ ਵਿਕਾਸ ਹੋਵੇਗਾ।
5. ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੇ ਜਰੀਏ ਉਹ ਨਵੀਂ ਤਕਨੀਕ ਨੂੰ ਸਮਝਣਗੇ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਇਸ ਦੀ ਸੁਚੱਜੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਣਗੇ।

6. ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੇ ਜਰੀਏ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਗਿਆਨ ਸ੍ਰੋਤਾਂ ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਹੋਰ ਵਧੇਰੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਹੋਵੇਗਾ।

ਅਮਲੀ ਹੁਨਰ (Practical skill) :

3. ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਜਰੀਏ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਲਾਗੂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।
4. ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਜਰੀਏ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਣਗੇ।
5. ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦਾ ਗਿਆਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਬਹੁਪੱਖੀ ਸਖਸ਼ੀਅਤ ਨੂੰ ਉਘੇੜਣ ਤੇ ਨਿਖਾਰਨ ਵਿਚ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਵੇਗਾ।

*ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਪਰਖ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਤੇ ਲਿਖਤ ਕਾਰਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਯੋਜਨਾ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਸੰਬੰਧੀ ਵੇਰਵਾ

ਸ਼ੈਸਨ 2018-2019

ਕੋਰਸ ਦਾ ਨਾਮ - ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ (1960 ਤਕ)

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ	: ਐਮ.ਏ. ਪੰਜਾਬੀ
ਸਮੇਸਟਰ	: ਤੀਜਾ
ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼	: ਇਸ ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਸੰਬੰਧੀ ਗਿਆਨ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ, ਇਤਿਹਾਸ ਤੇ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰਪੂਰਵਕ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ।

ਬੌਧਿਕ ਹੁਨਰ:

1. ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਗੇ।
2. ਕਾਵਿ ਗਿਆਨ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਵਿਭਿੰਨ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਗੇ।
3. ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਅਧਿਐਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਨਿਕਾਸ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਵਿੱਚ ਸਹਾਈ ਹੋਵੇਗਾ।

ਅਮਲੀ ਹੁਨਰ (Practical Skill):

1. ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ, ਤੱਤਾਂ ਨੂੰ ਡਾਇਆਗ੍ਰਾਮ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।
2. ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਪਰਖ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਤੇ ਲਿਖਤ ਕਾਰਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਕਾਵਿ-ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਵਿਵਹਾਰਕ ਪੱਧਰ ਤੇ ਵਰਤਣ ਦਾ ਹੁਨਰ:

1. ਕਾਵਿ ਲਿਖਤ ਸਮੇਂ ਕਾਵਿ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਰਤਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ।
2. ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਸਿਰਜਨਾਤਮਕ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਪਰਿਪੱਕ ਹੋਣਗੀਆਂ।
3. ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਅਧਿਐਨ ਉਸਾਰਨ ਦੇ ਕਾਬਲ ਹੋਣਗੇ।
4. ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਸੰਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਨਰ ਪਰਿਪੱਕ ਹੋਵੇਗਾ।

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ: ਐਮ.ਏ ਪੰਜਾਬੀ

ਸਮੈਸਟਰ: ਤੀਜਾ

ਕੋਰਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼:

ਇਸ ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਨਾਵਲ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ ਸਾਹਿਤ ਸੰਬੰਧੀ ਗਿਆਨ ਦੇਣਾ ਹੈ।

ਇਸ ਕੋਰਸ ਨਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ:

1. ਇਸ ਕੋਰਸ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨਾਵਲ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਗੇ।
2. ਇਸ ਕੋਰਸ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਚਿੱਟਾ ਲਹੂ, ਅਣਹੋਏ, ਮਾਤਲੋਕ ਨਾਵਲਾਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਗੇ।
3. ਸਮੁੱਚੇ ਕੋਰਸ ਤੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਆਲੋਚਨਾਤਮਿਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਵਿਕਸਿਤ ਹੋਵੇਗੀ।

ਬੌਧਿਕ ਹੁਨਰ:

- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨਾਵਲ ਪਦ ਦੀ ਵਿਉਤਪਤੀ ਤੇ ਭਾਵਾਰਥ ਜਾਣਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਗੇ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੱਛਮੀ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਨਾਵਲ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਗੇ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਚਿੱਟਾ ਲਹੂ, ਅਣਹੋਏ, ਮਾਤਲੋਕ ਨਾਵਲਾਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰ ਸਕਣਗੇ।

ਵਿਹਾਰਕ ਹਨਰ(Practical skill):

- ਨਾਵਲ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਨੂੰ ਪੀ.ਪੀ.ਟੀ ਰਾਹੀਂ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।
- ਸਾਹਿਤਕ ਖੋਜ ਸੰਬੰਧੀ ਰੁਚੀ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਲੇਬਸ ਸੰਬੰਧੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਨਾਵਲੀ ਜੁਗਤਾਂ ਸਮਝਾ ਕੇ ਵਿਹਾਰਕ ਕਾਰਜ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।
- ਸਮੂਹਿਕ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਰਾਹੀਂ ਪੱਛਮੀ ਅਤੇ ਭਰਤੀ ਨਾਵਲ ਬਾਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਰੁਚੀ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਵਿਵਹਾਰਿਕ ਪੱਧਰ ਤੇ ਵਰਤਣ ਦਾ ਹਨਰ:

- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨਾਵਲ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਮਝਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਸਿਰਜਨਾਤਮਕ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਵਿਕਸਿਤ ਅਤੇ ਪਰਿਪੱਕ ਹੋਣਗੀਆਂ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨਾਵਲ ਸੰਬੰਧੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇ ਉੱਪਰ ਖੋਜ-ਪੱਤਰ ਲਿਖਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਗੇ।

ਕੋਰਸ ਦਾ ਨਾਮ: ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ

ਕਲਾਸ: ਐਮ.ਏ.

ਸਮੇਸਟਰ: ਤੀਜਾ

ਕੋਰਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ : ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਸਮਾਜ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਨਾਲ ਉਹ ਸਮਾਜ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝ ਸਕਣਗੇ।

Course Outcomes:

ਕੋਰਸ ਨਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ :

ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਾਹਿਤ ਵਿਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਕਵੀਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਨਗੇ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਿਲੇਬਸ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਰੱਖਣਗੇ। ਭੁੱਬਲ ਨਾਵਲ ਪੜ੍ਹਨ ਨਾਲ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਸਮਾਜ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਧੇਗੀ।

- ਬੋਧਿਕ ਹਨਰ:

ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਸਮਾਜ ਬਾਰੇ ਜਾਣ ਕੇ ਭ੍ਰੰਮਿਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿਣਗੇ। ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਆਰਥਿਕ, ਸਮਾਜਿਕ, ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਧਣ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਬੌਧਿਕ ਪੱਖ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਾਹਿਤ ਸਭਿਆਚਾਰ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਪਣੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰੇਗਾ।

ਅਮਲੀ ਹੁਨਰ:

ਕਵੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਕੋਲੋਂ ਹੀ ਪੜਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਤੇ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਵਾਂਗ ਪੜ੍ਹਣ ਲਈ ਦੱਸਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਨਾਵਲ ਨੂੰ ਪਾਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡ ਕੇ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਨਾਟਕ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਸਮਾਜ ਦੀ ਅਸਲ ਤਸਵੀਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਵਿਹਾਰਿਕ ਪੱਧਰ ਤੇ ਵਰਤਣ ਦਾ ਹੁਨਰ:

ਨਾਟਕ ਤੇ ਨਾਵਲ ਦੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਸਧਾਰਨ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਬਾਰੇ ਸੋਚਣ ਤੇ ਅਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।

ਕੋਰਸ ਦਾ ਨਾਮ: ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ (1850ਈ. ਤੱਕ)

ਕਲਾਸ: ਐਮ.ਏ ਪੰਜਾਬੀ

ਸਮੈਸਟਰ: ਤੀਜਾ

ਕੋਰਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼:

ਇਸ ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਸੰਬੰਧੀ ਗਿਆਨ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਕ ਪੱਖ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ -ਨਾਲ ਗੁਰਮਤਿ ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਸੂਫੀ ਸਾਹਿਤ , ਕਿੱਸਾ ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਬੀਰ ਕਵਿ, ਅਤੇ ਵਾਰਤਕ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਬਾਰੇ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

Course outcomes:

ਇਸ ਕੋਰਸ ਨਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ:

- ਇਸ ਕੋਰਸ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਭਗਤ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਕ ਪੱਖ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋ ਜਾਣਗੇ।
- ਇਸ ਕੋਰਸ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਗੁਰਮਤਿ ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਸੂਫੀ ਸਾਹਿਤ, ਕਿੱਸਾ ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਬੀਰ ਕਾਵਿ ਅਤੇ ਵਾਰਤਕ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਬਾਰੇ ਸਮਝ ਸਕਣਗੇ।
- ਸਮੁੱਚੇ ਕੋਰਸ ਤੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਭਗਤ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾਤਮਿਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਵਿਕਸਿਤ ਹੋਵੇਗੀ।

ਬੌਧਿਕ ਹੁਨਰ:

- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਗੇ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਗੁਰਮਤਿ ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਸੂਫੀ ਸਾਹਿਤ, ਕਿੱਸਾ ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਬੀਰ ਕਾਵਿ ਅਤੇ ਵਾਰਤਕ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਬਾਰੇ ਸਮਝ ਸਕਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਜਾਣਗੇ।

ਵਿਹਾਰਕ ਹੁਨਰ(Practical skill):

9. ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰੀ ਨੂੰ ਪੀ.ਪੀ.ਟੀ ਰਾਹੀਂ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।
10. ਸਾਹਿਤ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰੀ ਚਿੰਤਨ ਸੰਬੰਧੀ ਰੁਚੀ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।
11. ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਲੇਬਸ ਸੰਬੰਧੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਕੇ ਲਿਖਤ ਕਾਰਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।
12. ਸਮੂਹਿਕ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਖੋਜ -ਪੱਤਰ ਲਿਖਣ ਦੀ ਰੁਚੀ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਵਿਵਹਾਰਿਕ ਪੱਧਰ ਤੇ ਵਰਤਣ ਦਾ ਹੁਨਰ:

7. ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰੀ ਸੰਬੰਧੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਮਝਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ।
8. ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰੀ ਸੰਬੰਧੀ ਗਹਿਨ ਅਧਿਐਨ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਵਿਕਸਿਤ ਅਤੇ ਪਰਿਪੱਕ ਹੋਣਗੀਆਂ।
9. ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇ ਉੱਪਰ ਖੋਜ-ਪੱਤਰ ਲਿਖਣ ਦੇ ਕਾਬਲ ਹੋਣਗੇ।

ਕੋਰਸ ਦਾ ਨਾਮ - ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ (1960 ਤੋਂ ਬਾਦ)

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ : ਐਮ.ਏ. ਪੰਜਾਬੀ

ਸਮੇਸਟਰ : ਚੌਥਾ

ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ : ਇਸ ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਸੰਬੰਧੀ ਗਿਆਨ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ, ਇਤਿਹਾਸ ਤੇ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰਪੂਰਵਕ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ।

ਬੌਧਿਕ ਹੁਨਰ:

1. ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਗੇ।
2. ਕਾਵਿ ਗਿਆਨ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਵਿਭਿੰਨ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਗੇ।
3. ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਅਧਿਐਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਨਿਕਾਸ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਵਿੱਚ ਸਹਾਈ ਹੋਵੇਗਾ।

ਅਮਲੀ ਹੁਨਰ (Practical Skill):

1. ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ, ਤੱਤਾਂ ਨੂੰ ਡਾਇਆਗ੍ਰਾਮ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।
2. ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਪਰਖ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਤੇ ਲਿਖਤ ਕਾਰਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਕਾਵਿ-ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਵਿਵਹਾਰਕ ਪੱਧਰ ਤੇ ਵਰਤਣ ਦਾ ਹੁਨਰ:

1. ਕਾਵਿ ਲਿਖਤ ਸਮੇਂ ਕਾਵਿ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਰਤਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ।
2. ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਸਿਰਜਨਾਤਮਕ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਪਰਿਪੱਕ ਹੋਣਗੀਆਂ।
3. ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਅਧਿਐਨ ਉਸਾਰਨ ਦੇ ਕਾਬਲ ਹੋਣਗੇ।
4. ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਸੰਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਨਰ ਪਰਿਪੱਕ ਹੋਵੇਗਾ।

ਵਿਸ਼ਾ : ਪੰਜਾਬੀ ਨਿੱਕੀ ਕਹਾਣੀ

ਕਲਾਸ : ਐਮ.ਏ.ਪੰਜਾਬੀ

ਸਮੇਸਟਰ: ਚੌਥਾ

ਪਾਠ ਯੋਜਨਾ: ਐਮ.ਏ. ਪੰਜਾਬੀ ਸਮੇਸਟਰ : ਚੌਥਾ

ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼:

ਪਾਠ ਕ੍ਰਮ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ

ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਹਾਣੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਕ ਤੇ ਵਿਹਾਰਕ ਸਰੂਪ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਵਾਉਣਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸੰਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਅਲੋਚਨਾਤਮਕ ਸਮਝ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਹੋ ਸਕੇ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਖਸ਼ੀਅਤ ਦਾ ਸਰਵਪੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

Course Outcomes

ਅਧਿਆਪਨ ਕੌਸ਼ਲ / ਹੁਨਰ :

ਅਧਿਆਪਨ ਕੌਸ਼ਲ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਕ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਕੌਸ਼ਲਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਅਧਿਆਪਕ ਦਾ ਇਕ ਹੀ ਕੌਸ਼ਲ ਸਾਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ, ਇਸ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਸੂਝ ਉਤਪੰਨ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਵੱਖਰੇ ਵੱਖਰੇ ਰੂਪਾਂ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਤ ਕਰਨ ਦਾ ਗਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਸਮਝ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿਆਖਿਆਮਈ ਕੌਸ਼ਲ ਰਾਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਹਾਣੀ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਤੇ ਵਿਕਾਸ ਬਾਰੇ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਸਾਹਿਤ ਰੂਪਾਂ ਨਾਲੋਂ ਇਸ ਦੀ ਵੱਖਰਤਾ ਤੇ ਸਮਾਨਤਾ ਬਾਰੇ ਗਿਆਨ ਹਾਸਲ ਕਰਦੇ ਹਨ।

• ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਤੇ ਬੌਧਿਕ ਗਿਆਨ ਕੌਸ਼ਲ:

ਇਸ ਅਧਿਐਨ ਕੌਸ਼ਲ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤਹਿਤ ਉਸਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਬੌਧਿਕ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਪਰਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰੂਪਾਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਅਧਿਐਨ ਜੁਗਤਾਂ ਬਾਰੇ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਨਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਨ।

• ਪੜ੍ਹਾਏ ਗਏ ਵਿਸ਼ੇ ਦਾ ਮੁੜ-ਮੁਲਾਂਕਣ :

ਵਿਹਾਰਕ ਪੱਧਰ ਅਤੇ ਸਿਧਾਂਤਕ ਪੱਧਰ ਉੱਪਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਿਖਲਾਈ ਤਹਿਤ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁੜ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕੌਸ਼ਲ ਤਹਿਤ ਇਹ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਕਿਸ ਪੱਖ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਵਧੇਰੇ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਅਤੇ ਕਿਸ

ਪੱਖ 'ਤੇ ਵਧੇਰੇ ਦਿੱਕਤਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ । ਸਮੱਸਿਆ ਦੇ ਸਮਾਧਾਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਵਾਧੂ ਸਮੇਂ ਤਹਿਤ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ।

♦ **ਰੂਪਾਂਤਰਨ ਕੌਸ਼ਲ:**

ਉਪਰੋਕਤ ਕੌਸ਼ਲਾਂ ਵਿਚੋਂ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਉਚਿਤ ਰੂਪ ਵਿਚ ਲਾਗੂ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ ਦੇ ਅੰਤਰਗਤ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ 'ਤੇ ਫੋਕਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਧਿਆਪਨ ਕੌਸ਼ਲ ਨੂੰ ਬਦਲਿਆ ਵੀ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ।

ਕੋਰਸ ਦਾ ਨਾਮ: ਭਾਸ਼ਾ-ਵਿਗਿਆਨ

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ: ਐਮ. ਏ. ਪੰਜਾਬੀ ਸਮੈਸਟਰ: ਚੌਥਾ

ਕੋਰਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ : ਇਸ ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਭਾਸ਼ਾ-ਵਿਗਿਆਨ ਸੰਬੰਧੀ ਗਿਆਨ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ ਦਾ ਬਾਕੀ ਵਿਗਿਆਨਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨੇ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਮਾਨਵੀ ਭਾਸ਼ਾ ਸੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ , ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੱਸਦਿਆਂ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਬਣਤਰ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਗਿਆਨ ਦੇਣਾ। ਭਾਸ਼ਾਈ ਧੁਨੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਵਾਕਾਤਮਕ ਬਣਤਰਾਂ ਤਕ ਹਰ ਜੁਜ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਗਿਆਨ ਦੇਣਾ।

ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ :

1. ਇਸ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਭਾਸ਼ਾਈ ਬਣਤਰ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਗੇ।
2. ਵਿਆਕਰਨਕ ਇਕਾਈਆਂ ਅਤੇ ਵਿਆਕਰਨਕ ਵਰਗਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਮੁੱਢਲੇ ਸੰਕਲਪਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਨਗੇ।
3. ਅਰਥ-ਵਿਗਿਆਨ ਜ਼ਰੀਏ ਉਹ ਵਿਹਾਰਕ ਪੱਧਰ ਤੇ ਅਰਥਾਂ ਦੀਆਂ ਪਰਤਾਂ ਨੂੰ ਖੋਲ੍ਹਣ ਵਿਚ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਗੇ।
4. ਭਾਰਤੀ ਭਾਸ਼ਾਈ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਨਿਕਾਸ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਿਕਤਾ ਨਾਲ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਏਗਾ।
5. ਉਪ-ਭਾਸ਼ਾ-ਵਿਗਿਆਨ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਉਪ-ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਿਗਿਆਨਕ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨਾਲ ਪਰਖ ਸਕਣਗੇ।
6. ਆਰਥੋਗਰਾਫੀ ਪੜ੍ਹਦਿਆਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਦੇ ਲਿਖਣ ਸਿਧਾਂਤ ਬਾਰੇ ਗਿਆਨ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨਗੇ।

ਬੌਧਿਕ ਹੁਨਰ:

1. ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਭਾਸ਼ਾਈ ਬਣਤਰਾਂ ਵਿਚ ਧੁਨੀ ਤੋਂ ਵਾਕ ਤਕ ਦੀਆਂ ਭਾਸ਼ਕ ਮਦਾਂ ਨੂੰ ਨਿਖੇੜਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਿਤ ਕਰ ਸਕਣਗੇ।
2. ਭਾਸ਼ਾ-ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਗਿਆਨ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਵਿਗਿਆਨਕ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਬਲ ਹੋਣਗੇ।
3. ਇਤਿਹਾਸਕ ਭਾਸ਼ਾ-ਵਿਗਿਆਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਨਿਕਾਸ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰ ਸਕਣਗੇ।

ਅਮਲੀ ਹੁਨਰ (Practical skill) :

1. ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀਆਂ ਧੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਿਫਾ (ਿਨਟਏਰਨਓਟੋਨਿਓਲ ਫਹੋਨਏਟਚਿ ਅਲਪਹਓਬਏਟ) ਵਿਚ ਅੰਕਿਤ ਕਰਨਾ ਸਿਖਾਉਣਾ।
2. ਧੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਚਾਰਟ ਵਿਚ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨਾ ਸਿਖਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।
3. ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੇ ਨਿਕਾਸ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਚਾਰਟ ਜ਼ਰੀਏ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।
4. ਭਾਵੰਸ਼ਾਂ (Morphemes) ਨੂੰ ਡਾਇਆਗ੍ਰਾਮ ਵਿਚ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਵਰਗੀਕਰਨ ਸਿਖਾਇਆ ਜਾਏਗਾ।
5. ਕੋਈ ਵੀ ਸਾਹਿਤਕ ਰਚਨਾ ਦੇ ਕੇ ਅਰਥ ਵਿਗਿਆਨਕ ਗਿਆਨ ਨਾਲ ਉਸ ਵਿਚਲੇ ਅਰਥਾਂ ਦੀਆਂ ਪਰਤਾਂ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਨਰ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।
6. ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਪਰਖ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਤੇ ਲਿਖਤ ਕਾਰਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਵਿਵਹਾਰਕ ਪੱਧਰ ਤੇ ਵਰਤਣ ਦਾ ਹੁਨਰ :

1. ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਰਤਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ।
2. ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਸਿਰਜਨਾਤਮਕ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਪਰਿਪੱਕ ਹੋਣਗੀਆਂ।
3. ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਅਧਿਐਨ ਉਸਾਰਨ ਦੇ ਕਾਬਲ ਹੋਣਗੇ।

4. ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਸੰਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਨਰ ਪਰਿਪੱਕ ਹੋਵੇਗਾ।

ਕੋਰਸ ਦਾ ਨਾਮ: ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ: ਐਮ.ਏ. ਪੰਜਾਬੀ ਸਮੇਸਟਰ: ਚੌਥਾ

ਕੋਰਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ : ਇਸ ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ ਸੰਬੰਧੀ ਗਿਆਨ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਨਾਟਕ ਦਾ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਦੂਜੇ ਰੂਪਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨੇ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਨਾਟਕ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੱਸਦਿਆਂ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਗਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ :

7. ਇਸ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨਾਟਕ ਦੀ ਬਣਤਰ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਗੇ।
8. ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਰੰਗਮੰਚ ਦੀਆਂ ਬਾਰੀਕੀਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਧੇਗੀ।
9. ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਨਾਟਕਾਂ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਦੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ।
10. ਨਾਟਕ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਧਾਰਨ ਦਰਸ਼ਕ ਤੋਂ ਚੇਤਨ ਦਰਸ਼ਕ ਦਾ ਸਫਰ ਤਹਿ ਕਰਨਗੇ।

ਅਮਲੀ ਹੁਨਰ (Practical skill) :

6. ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ ਨੂੰ ਕਲਾਸ ਵਿਚ ਨਾਟਕ ਵਾਂਗ ਹੀ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇਗਾ
7. ਨਾਟਕ ਵਿਚਲੇ ਪਾਤਰ ਕਲਾਸ ਵਿਚੋਂ ਹੀ ਲਏ ਜਾਣਗੇ।
8. ਨਾਟਕ ਦੇ ਨਿਕਾਸ ਤੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਚਾਰਟ ਦੇ ਜਰੀਏ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

*ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਪਰਖ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਤੇ ਨਾਟਕ ਲਿਖਣ ਦਾ ਕਾਰਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਯੋਜਨਾ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਸੰਬੰਧੀ ਵੇਰਵੇ

ਕੋਰਸ ਦਾ ਨਾਮ: ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ(1850 ਤੋਂ ਹੁਣ ਤੱਕ)

ਕਲਾਸ: ਐਮ.ਏ ਪੰਜਾਬੀ

ਸਮੇਸਟਰ: ਚੌਥਾ

ਕੋਰਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼:

ਇਸ ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਸੰਬੰਧੀ ਗਿਆਨ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਕੋਰਸ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਕ ਪੱਖ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ -ਨਾਲ ਕਵਿਤਾ, ਗਲਪ, ਨਾਟਕ ਤੇ ਵਾਰਤਕ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਬਾਰੇ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

Course outcomes:

ਇਸ ਕੋਰਸ ਨਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ:

- ਇਸ ਕੋਰਸ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਕ ਪੱਖ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋ ਜਾਣਗੇ।
- ਇਸ ਕੋਰਸ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਵਿਤਾ, ਗਲਪ, ਨਾਟਕ ਤੇ ਵਾਰਤਕ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਬਾਰੇ ਸਮਝ ਸਕਣਗੇ।
- ਸਮੁੱਚੇ ਕੋਰਸ ਤੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾਤਮਿਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਵਿਕਸਿਤ ਹੋਵੇਗੀ।

ਬੌਧਿਕ ਹੁਨਰ:

- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਕਵਿਤਾ, ਗਲਪ, ਨਾਟਕ ਤੇ ਵਾਰਤਕ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਗੇ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਵਿਤਾ, ਗਲਪ, ਨਾਟਕ ਤੇ ਵਾਰਤਕ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਬਾਰੇ ਸਮਝ ਸਕਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਜਾਣਗੇ।

ਵਿਹਾਰਕ ਹੁਨਰ(Practical skill):

13. ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰੀ ਨੂੰ ਪੀ.ਪੀ.ਟੀ ਰਾਹੀਂ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।
14. ਸਾਹਿਤ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰੀ ਚਿੰਤਨ ਸੰਬੰਧੀ ਰੁਚੀ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।
15. ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਲੇਬਸ ਸੰਬੰਧੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਕੇ ਲਿਖਤ ਕਾਰਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।
16. ਸਮੂਹਿਕ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਖੋਜ -ਪੱਤਰ ਲਿਖਣ ਦੀ ਰੁਚੀ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਵਿਵਹਾਰਿਕ ਪੱਧਰ ਤੇ ਵਰਤਣ ਦਾ ਹੁਨਰ:

10. ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰੀ ਸੰਬੰਧੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਮਝਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ।
11. ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰੀ ਸੰਬੰਧੀ ਗਹਿਨ ਅਧਿਐਨ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਵਿਕਸਿਤ ਅਤੇ ਪਰਿਪੱਕ ਹੋਣਗੀਆਂ।
12. ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇ ਉੱਪਰ ਖੋਜ-ਪੱਤਰ ਲਿਖਣ ਦੇ ਕਾਬਲ ਹੋਣਗੇ।